

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 8Csp/53/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200821
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2022:8519200821.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudcom Mgr. Vladimírom Gurkom v právnej veci žalobkyne: Y. F., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XXX, XXX XX R., pr. zast.: JUDr. Igor Šafranko, advokát, Sov. hrdinov 163/66, Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 72 752, pr. zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**

II. Žiadnej zo strán sporu súd nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Právny predchodca žalobkyne (jej nebohý manžel) sa podanou žalobou domáhal zaplata sumy 910,69 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia. Zároveň žiadal určiť, že zmluvné podmienky v zmluve o revolvingovom úvere č. 8500017375 zo dňa 15.11.2012 v bode 8.1 ohľadne poskytnutia služby spočívajúcej v povolení odkladu 3 splátok úveru za cenu 367,49 eur pri úvere a za cenu 167,04 eur pri revolvingovom úvere a zmluvná podmienka v uvedenej zmluve upravená v bode 8.4 ohľadne započítania pohľadávok z odmeny podľa bodu 8.1 zmluvy s poskytnutým úverom, sú neprijateľné podmienky.

2. Žalobu odôvodnil tým, že na základe jeho žiadosti zo dňa 9.11.2012 na poskytnutie úveru vo výške 1 500 eur mu žalovaný schválil výšku úveru 990 eur so splatnosťou 48 mesiacov a ročnou úrokovou sadzbou 70,01 %. Zároveň si žalovaný započítal poplatok vo výške 367,49 eur. Ide o zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500017375 zo dňa 15.11.2012. Dňa 7.4.2015 mu žalovaný poskytol aj revolving vo výške 414,94 eur, z ktorého si taktiež započítal poplatok vo výške 167,04 eur. Poplatok vyplýva zo služby, ktorou je možnosť odkladu splátok podľa bodu 8.1. zmluvy o revolvingovom úvere. Táto podmienka nie je individuálne dojednaná a žalobca nevstupoval do vzťahu kvôli nej. Aj keď ju nevyžil, nemá nárok na jej vrátenie. Žalovaný získava prospech skôr, ako spotrebiteľ a pritom službu ani neposkytol. Už to samo osebe spôsobuje značnú materiálnu disproporciu. Žalovaný zároveň aj obmedzil prístup k tomuto právu zákazníkom, ktorí nemajú splatené minimálne 3 splátky, nie sú dlhodobo práceneschopní alebo s nimi nebol skončený pracovný pomer. Žiadosť je posudzovaná svojvoľne veriteľom. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/117/2017 zo dňa 30.11.2017, sp. zn. 2Co/38/2017 zo dňa 30.11.2017 a sp. zn. 23Co/84/2017 zo dňa 16.4.2018. Zároveň poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/321/2012 zo dňa 10.9.2013, ktorý rozoberal precedenčný charakter § 53a Občianskeho zákonníka. Právny predchodca žalobkyne ďalej namietal, že uzavretá zmluva nemá náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), f), j) a k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu, dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru,

ročnú percentuálnu mieru nákladov a jej predpoklady a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Úver sa preto považuje za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve uvedený údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 68,36 % je nesprávny, pretože RPMN nemôže byť nižšia ako úroková sadzba (70,01 %). Aj keby úver nebol bezúročný a bez poplatkov, výška úrokovej sadzby dosahuje viac ako 6-násobok priemerných úrokových sadzieb z úverov poskytnutých rezidentom eurozóny, teda je pre rozpor s dobrými mravmi absolútne neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Žalovaný mu reálne poskytol úver vo výške 622,51 eur napriek tomu, že mu bol schválený úver vo výške 990 eur a revolving vo výške 247,90 eur, aj keď mu bol schválený vo výške 414,94 eur. Žalovanému doposiaľ zaplatil 1 781,10 eur. V dôsledku bezúročného úveru vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie vo výške 910,69 eur. O tom, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedel dňa 7.1.2019. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol žalobe vyhovieť.

3. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil k žalobe zmluvu o úvere č. 8500017375 zo dňa 15.11.2012, 3 rozsudky Krajského súdu v Prešove uvedené v žalobe, priemerné úrokové sadzby z úverov za rok 2012, rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 125/09/16 zo dňa 29.5.2017, odpoveď žalovaného na žiadosť žalobcu zo dňa 17.12.2018 a prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 7.1.2019.

4. Žalovaný vo svojom rozsiahlom vyjadrení k žalobe považoval žalobu za nedôvodnú a navrhol ju zamietnuť. V prvom rade namietal premičanie uplatňovaného nároku, keďže od poslednej platby uplynulo viac ako 3 roky. Ďalej vyjadril názor, že zmluva obsahovala všetky náležitosti a poprel tvrdenia žalobcu, ktorý namieta, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal na to, kde sú jednotlivé náležitosti v zmluve uvedené, príp. ako ich treba s poukazom na niektoré rozhodnutia NS SR a Súdneho dvora EÚ vykladať. Poprel tiež, že by RPMN bola uvedená nesprávne, keďže sa počíta podľa matematického vzorca tvoriaceho prílohu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Poprel tiež tvrdenia o neprimeranosti odplaty s poukazom na porovnanie údajov iných poskytovateľov úverov za diametrálne odlišných podmienok a predložil svoj výklad § 53 ods. 6 OZ platného v čase uzavretia zmluvy so zdôraznením, že zákonodarca reguloval celú odplatu, nielen jej jednu zložku, t.j. úrokovú sadzbu. Za podstatné prevýšenie sa považuje prevýšenie o viac ako 25-27 %. Priemerná výška odplaty bola v danom období 45,60 % a táto nebola v zmluve podstatným spôsobom prevýšená. Žalovaný tiež poprel tvrdenia o poskytnutí nižšej sumy. Započítanie je rovnocenné so situáciou, keď by veriteľ vyplatil úver a následne by dlžník obratom uhradil dohodnutú odmenu. Výsledok v číselnom vyjadrení je ten istý. Započítanie podľa zákonných pravidiel nemôže byť nezákonné. Takisto namietol prekážku rozhodnutej veci s poukazom na to, že v súvislosti so zmluvným vzťahom medzi stranami sporu zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500017375 bolo rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 125/09/16 zo dňa 29.5.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.9.2017 a vykonateľnosť dňa 19.9.2017. Tento rozsudok nebol napadnutý žalobou o jeho zrušenie v zákonom stanovenej lehote, ktorá má prekluzívny charakter. Podľa jeho názoru nie je prípustné, aby sa zákonná úprava určená na preskúmanie rozhodcovského rozsudku obchádzala žalobou o určenie alebo plnenie. V takom prípade by úprava § 45 - 47 zák. č. 335/204 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní nemala zmysel. Ak rozhodcovský rozsudok nebol zrušený a žalobca neplnil povinnosť týmto rozsudkom uloženú, nemožno plnenie uložené rozhodcovským rozsudkom považovať za bezdôvodné obohatenie. K neprijateľnosti zmluvných podmienok žalovaný uviedol, že postavenie žalobcu sa na základe takéhoto určenia nezmení a žalobca využil odklad splatnosti splátok pri splátkach č. 4, 5 a 6 splatných v dňoch 25.3.2013, 25.4.2013 a 25.5.2013. V rozsiahlom závere svojho vyjadrenia namietol neprípustnosť určovacieho návrhu s poukazom na § 132 ods. 1 a § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku, ktorých výklad podal, s poukazom na potrebu preukázať naliehavý právny záujem a s tým spojenú povinnosť skúmať, či zvolená žaloba o určenie je vhodným nástrojom ochrany práva žalobcu, pričom poukázal na niektoré rozhodnutia slovenských a českých súdov a názory právnej verejnosti na túto otázku. Žalovaný napokon dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a z právneho poriadku pre neho ani nevyplýva právo na určenie neprijateľnej podmienky, ktoré určenie je nepochybne určením právnej skutočnosti.

5. K svojmu vyjadreniu ako dôkazy pripojil súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2012, zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500017375 zo dňa 15.11.2012, rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 125/09/16 zo dňa 29.5.2017 a rozpis výpočtu RPMN.

6. Právny predchodca žalobkyne sa k vyjadreniu žalovaného nevyjadril. Na výzvu súdu adresovanú právnym zástupcom strán sporu predložili obaja rozhodcovskú zmluvu č. 8500017375 zo dňa 15.11.2012.

7. Právny zástupca žalovanej k tomu ešte pripojil vyjadrenie, že právna úprava platná v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy neurčila žiaden zákaz veriteľovi predložiť dokument spočívajúci v alternatívnom riešení sporov. Žalobca nemusel žiadať úver od žalovaného, rovnako nemusel uzavrieť rozhodcovskú zmluvu. Rozhodcovská zmluva nebola podmienkou pre uzavretie úverovej zmluvy, išlo o samostatnú listinu a žalobca nebol povinný ju prijať. Takisto od nej mohol v lehote 14 kalendárnych dní odstúpiť. Poukázal pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Žilne sp. zn. 8CoE/4/2014 zo dňa 31.1.2014 a Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 1CoE/328/2013 zo dňa 10.12.2013. V ostatnom trval na doterajších vyjadreniach.

8. Súd po oboznámení sa so skutkovými tvrdeniami strán sporu a listinnými dôkazmi predloženými stranami uznesením č.k. 8Csp/53/2019 zo dňa 9.2.2021 zastavil konanie z dôvodu prekážky rozhodnutej veci, keďže vo veci už rozhodol rozhodcovský súd - Slovenský arbitrážny súd rozhodcovským rozsudkom. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že rozhodcovskú zmluvu vyhodnotil ako platnú, teda že rozhodcovský súd mal právomoc vo veci rozhodnúť a ak vo veci rozhodol (aj keď posúdiac niektoré otázky inak, ako ich posudzujú všeobecné súdy), je tu daná neodstrániteľná podmienka konania, ktorá má za následok zastavenie konania.

9. Proti tomuto uzneseniu podala manželka a deti pôvodného žalobcu, ktorý zomrel dňa 19.1.2021, odvolanie. Rozhodcovskú zmluvu z 15.11.2012 považovali za neplatnú a rozhodcovský rozsudok za ničotný rozsudok. V prvom rade namietli, že zmluva o revolvingovom úvere vôbec nevznikla, keďže pôvodný žalobca žiadal úver vo výške 1 500 eur, ale žalovaný mu ponukou zo dňa 15.11.2012 ponúkol sumu 990 eur. Ak nebola platne uzavretá úverová zmluva, nemohla byť platne uzavretá ani rozhodcovská zmluva. Ak by táto alternatíva neobstála, trvali na bezúročnosti úveru z dôvodu absencie zákonných náležitostí. Tiež uviedli, že ich právny predchodca nemal vedomosť o tom a nebol upozornený na to, že jednou z listín, ktoré mu boli predložené, je rozhodcovská zmluva, nebol poučený o možnosti odoprieť podpis takejto zmluvy a nebol poučený o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy. K neprijateľnosti obdobnej rozhodcovskej zmluvy poukázali na rozsudok Okresného súdu Svidník, ktorý bol potvrdený aj Krajským súdom v Prešove, ako aj na ďalšie rozhodnutie Krajského súdu v Prešove. Navrhli preto napadnuté uznesenie zrušiť.

10. K odvolaniu pripojili uznesenie v dedičskom konaní sp. zn. 5D/33/2021 zo dňa 1.3.2021 a viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, jedno rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica a Najvyššieho súdu SR.

11. Uznesením zo dňa 30.4.2021 súd rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičom žalobcu Y. F., manželkou neb. pôvodného žalobcu, a to na základe dedičského rozhodnutia.

12. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 13CoCsp/30/2021-149 zo dňa 28.10.2021 zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd sa stotožnil so spotrebiteľským charakterom zmluvného vzťahu, nestotožnil sa však s názorom o platnom uzavretí rozhodcovskej zmluvy. Ďalej vytkol, že okrem obsahu tejto zmluvy sa súd prvej inštancie nezaoberal spôsobom, ako bola rozhodcovská zmluva predložená spotrebiteľovi, či vedel čo podpisuje, či bol dostatočne poučený. Prisvedčil tiež odvolacej námietke, že ak nebola platne uzavretá úverová zmluva, nemohla byť platne uzavretá ani rozhodcovská zmluva. Odvolaciemu súdu sa tiež javili dôvodné tvrdenia o nevzniknutí úverovej zmluvy, keďže úver bol poskytnutý za iných ako žiadaných podmienok, teda išlo o nový návrh, ktorý pre platné uzavretie zmluvy vyžadoval prijatie zo strany právneho predchodcu žalobkyne. V tomto smere poukázal na niektoré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (13Co/35/2015, 19Co/23/2018, 8CoCsp/28/2020). Takisto odvolací súd poukázal na to, že ak má byť rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah. Rozhodcovskú zmluvu teda nie je možné akceptovať,

ak by vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Na záver sa odvolací súd vysporiadal aj s námietkami žalovaného o podaní odvolania neoprávnenou osobou a oneskorenom podaní odvolania, ktoré odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Odvolací súd preto uložil súdu prvej inštancie opätovne preskúmať vec v naznačených intenciách s poukazom na okolnosti uzavretia rozhodcovskej zmluvy a platnosť spotrebiteľskej zmluvy a nanovo posúdiť žalobu.

13. Súd prvej inštancie zaslal rozsudok odvolacieho súdu stranám sporu, resp. ich zástupcom a vo veci nariadil termín pojednávania. Zároveň vyzval žalovaného na predloženie prehľadu všetkých platieb zo strany právneho predchodcu žalobkyne na úver aj revolvingový úver.

14. Súd na pojednávaní dňa 12.1.2022 prejednal vec aj v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu, ktorí svoju neúčasť do otvorenia pojednávania neospravedlnili. Právny zástupca žalobkyne trval na podanej žalobe. Žalobkyňa na otázky súdu uviedla, že nemá vedomosť o zmluve, ktorá je predmetom tohto konania, nebola prítomná pri jej uzatváraní. Nejaké pôžičky s manželom splácali, ale nevedela aké, ani kedy.

15. Po pojednávaní dňa 12.1.2022 bolo súdu doručené podanie právneho zástupcu žalovaného, v ktorom jednak ospravedlnil svoju neúčasť a neúčasť žalovaného na pojednávaní dňa 28.1.2022 a jednak v tabuľkovom prehľade priamo vo vyjadrení uviedol, aké sumy boli právnenému predchodcovi žalobkyne vyplatené a aké úhrady vykonal. Zároveň citoval z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6CoCsp/20/2020 zo dňa 31.8.2020 so zvýraznením názoru tohto súdu, že zákonnú úpravu zrušenia rozhodcovského rozsudku nemožno obchádzať žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia a ak vo veci o povinnosti plniť rozhodol rozhodcovský súd, nemožno sa z tej istej zmluvy domáhať bezdôvodného obohatenia.

16. Následne právny zástupca žalovaného predložil súdu rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 125/09/16 zo dňa 29.5.2017 a dodatok k zmluve o revolvingovom úvere č. 8500017375 zo dňa 8.4.2015.

17. Podaním zo dňa 21.1.2022 ešte právny zástupca žalovaného doplnil, že všetky úhrady pôvodného žalobcu boli započítané na úver a na revolvingový úver nebola započítaná žiadna čiastka. Všetky tieto podania a prílohy boli zaslané na vedomie právnenému zástupcovi žalobkyne.

18. Právny zástupca žalobkyne aj na pojednávaní dňa 28.1.2022 trval na podanej žalobe, pričom v závere vyslovil názor, že nárok nie je premičaný vzhľadom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C 485/2019 zo dňa 22.4.2021, ktoré je potrebné vykladať v spojení s rozsudkami SD EÚ C 698/18 a C 699/18. Neuplatňovanie 10-ročnej premlčacej doby je v rozpore so zásadou efektivity a tým, že dodávateľ ako profesionál preberal splátky od žalobcu, preukázal podľa jeho názoru nepriamy úmysel sa bezdôvodne obohatiť.

19. Súd sa oboznámil so skutkovými tvrdeniami strán sporu a na základe listinných dôkazmi predložených stranami sporu tak, ako je to uvedené vyššie (body 3, 5, 6, 10, 16 a tabuľkovým prehľadom vo vyjadrení žalovaného uvedeného v bode 15 odôvodnenia), zistil tento skutkový stav:

20. Z predloženej zmluvy o revolvingovom úvere mal súd preukázané, že žalobca dňa 5.11.2012 podpísal žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru č. 8500017375, ktorým žiadal žalobcu o poskytnutie úveru vo výške 1 500 eur. Žalovaný dňa 15.11.2012 podpísal uvedenú žiadosť, pričom v bode 6 zmluvy označeného ako Údaje o schválenom revolvingovom úvere bola uvedená výška poskytnutého úveru vo výške vo výške 990 eur. V zmluve o úvere v bode 6 boli ďalej uvedené nasledovné podmienky schváleného úveru: splatnosť úveru (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci) 48/25, mesačná splátka vo výške 50,35 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (spolu s úrokmi a poplatkom za poskytnutie úveru) vo výške 2 440,30 eur, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 68,36 %, ročná úroková sadzba vo výške 70,01 %, priemerná RPMN vo výške 45,60 %. Ďalšie údaje sa týkali revolvingu, a to: poskytnutá čiastka revolvingu: 414,94 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť revolving + úroky za dobu čerpania revolvingu vo výške 1 220,40 eur, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu 70,01 %, ročná úroková sadzba revolvingu 80,97 % a ročná úroková sadzby úrokov z omeškania 5%. Podľa tvrdení v žalobe žalovaný vyplatil na základe tejto zmluvy o úvere sumu 990 eur zníženú o poplatok za odklad splátok vo výške 367,49 eur a dňa

7.4.2015 revolving vo výške 414,94 eur znížený o poplatok za odklad vo výške 167,04 eur. Podľa prehľadu úhrad vo vyjadrení žalovaného právny predchodca žalobkyne v období do 28.12.2012 do 20.3.2015 uhradil žalovanému 25 splátok po 50,85 eur, dňa 25.11.2015 uhradil sumu 50,85 eur a od 27.4.2015 do 20.1.2016 uhradil ešte 9 splátok po 51 eur, teda celkovo za celé toto obdobie uhradil sumu 1 781,10 eur (čo zodpovedá aj zisteniam rozhodcovského súdu v jeho rozsudku). Z rozhodcovskej zmluvy mal súd preukázané, že dňa 5.11.2012 podpísal žalobca aj rozhodcovskú zmluvu č. 8500017375, ktorú žalovaný podpísal dňa 15.11.2012. Podľa tejto zmluvy nie je táto podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere, žalobca ako dlžník nebol povinný prijať tento návrh (bod 2), takisto mohol žalobca od tejto zmluvy odstúpiť do 14 dní od jej uzavretia (bod 7), pričom žalobca bol v tejto zmluve poučený aj o tom, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu strany riešiť v rozhodcovskom konaní, ale aj v súdnom konaní, pričom výber jednej z týchto možností je na žalobcovi (bod 3). V bode 5 tejto zmluvy boli uvedené 2 rozhodcovské súdy, ktoré budú riešiť akékoľvek spory zo zmluvy o revolvingovom úvere. Keďže žalobca sa dostal do omeškania so splácaním poskytnutého úveru, žalovaný sa (ako žalobca v rozhodcovskom konaní) obrátil na Slovenský arbitrážny súd zriadený asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov z.z.p.o. so sídlom Križna 56, Bratislava, ktorý rozsudkom sp. zn. 125/09/16 zo dňa 29.5.2017 zaviazal právneho predchodcu žalobkyne, ktorý v rozhodcovskom konaní vystupoval ako žalovaný, na zaplatenie sumy 1 880,10 eur, zmluvnej pokuty vo výške 0,065 % denne a úroku z omeškania vo výške 0,275 % denne z jednotlivých súm uvedených v rozhodcovskom rozsudku tak, že ak zmluvná pokuta a úrok z omeškania dosiahnu sumu 990 eur, od nasledujúceho dňa je žalobca povinný uhradiť iba úrok z omeškania 8% ročne zo sumy 1 880,10 eur a náhradu trov konania. Rozhodcovský súd vyhodnotil uzavretú rozhodcovskú zmluvu ako platne uzavretú, z čoho vyvodil svoju právomoc rozhodnúť spor. Podľa odôvodnenia rozhodcovského rozsudku zmluvu o revolvingovom úvere posúdil rozhodcovský súd ako platnú, akceptoval tiež zápočet odmeny za povolenie odkladu splátok s poskytnutými peňažnými prostriedkami a dohodu v bode 8.1. zmluvy o revolvingovom úvere o poskytnutí služby spojenej s odkladom splátok. Rozhodcovský súd ďalej ustálil, že žalobca uhradil doposiaľ iba sumu 1 781,10 eur, aj keď mal celkovo uhradiť 3 661,20 eur. Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodcovský súd žalobe vyhovel a zaviazal žalobcu aj na úhradu zmluvnej pokuty a úroku z omeškania, keďže žalobca bol v omeškaní so splnením svojho záväzku. Žalobca nepodal žalobu o zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku v lehote 3 mesiacov od doručenia tohto rozhodcovského rozsudku, preto rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.9.2017 a vykonateľnosť dňa 19.9.2017.

21. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. ObZ účinného v čase uzavretia zmluvy sa zmluvou o úvere zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

22. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

23. Podľa § 2 písm. a), b) a d) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie
a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

24. Podľa § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy, ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

25. Podľa § 43c ods. 1 OZ, včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

26. Podľa § 44 ods. 2 OZ, prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

27. Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

28. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

29. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

30. Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

31. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

32. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

33. Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

34. Podľa § 107 ods. 2 OZ, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

35. V danom prípade neboli medzi stranami sporné skutkové okolnosti prípadu ohľadne uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, výšky poskytnutých peňažných prostriedkov, zápočet odmeny za poskytnutú službu súvisiacu s odkladom splátok s poskytnutými peňažnými prostriedkami, výška úhrad právneho predchodcu žalobkyne, ako aj skutočnosť, že vo veci už rozhodol rozhodcovský súd. Takisto bolo medzi stranami nesporné, že vzťah zo zmluvy o revolvingovom úvere je vzťahom spotrebiteľským. Sporným medzi stranami bolo právne posúdenie niektorých otázok vyplývajúcich z ich právneho vzťahu, ako napr. či zmluvu o revolvingovom úvere je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov v dôsledku prípadnej absencie niektorých podstatných náležitostí zmluvy, čo by malo za následok prípadný vznik bezdôvodného obohatenia, ako aj posúdenie neprijateľnosti podmienok namietaných žalobcom, ako aj námietka prekážky rozhodnutej veci. V priebehu odvolacieho konania namietla súčasná žalobkyňa aj skutočnosť, že zmluva o úvere ani nevznikla. Vzhľadom na pokyny odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie opakovane vysporiadal s otázkou platného uzavretia tak rozhodcovskej zmluvy, ktorá úzko súvisí aj s posúdením vznesenej námietky, že tu existuje prekážka rozhodnutej veci, ako aj úverovej zmluvy. Následne sa súd zaoberal dôvodnosťou uplatnených nárokov.

36. V odvolaní žalobkyňa namietala neplatnosť rozhodcovskej zmluvy vzhľadom na skutočnosť, že nevznikla ani zmluva o úvere, teda táto bola neplatná. V tomto smere je potrebné uviesť, že išlo o dve samostatné zmluvy, ktoré síce spolu súviseli, ale podľa názoru súdu prvej inštancie ani prípadná neplatnosť zmluvy o úvere (čomu sa súd venuje v ďalšom priebehu odôvodnenia) nespôsobuje automaticky neplatnosť rozhodcovskej zmluvy. Totižto aj v prípade neplatnosti úverovej zmluvy (resp. aj v prípade, že nevznikla, čoho následkom podľa aktuálneho právneho poriadku je nazeranie na ňu ako na absolútne neplatný právny úkon) môžu vzniknúť mimozmluvné nároky napr. z titulu náhrady škody, či bezdôvodného obohatenia. Rozhodcovská zmluva pritom bola dohodnutá aj pre prípad neplatnosti úverovej zmluvy. Súd preto túto námietku nepovažoval za dôvodnú.

37. Súd sa však okrem vyššie uvedených skutkových zistení týkajúcich sa obsahovej stránky rozhodcovskej zmluvy zaoberal aj spôsobom jej prípravy a uzavretia (aj s poukazom na názor odvolacieho súdu). Z tejto zmluvy je zrejmé, že išlo o vopred pripravenú rozhodcovskú zmluvu, kde veriteľ len doplnil údaje dlžníka a čísla úverovej zmluvy. Právny predchodca žalobkyne teda nemal možnosť meniť nejaké zmluvné dojednania upravené v tejto zmluve. Citované ustanovenia

rozhodcovskej zmluvy síce nevylučujú to, aby spory mohli byť riešené aj v súdnom konaní pred všeobecným súdom, ale táto možnosť výberu je podľa názoru súdu len zdanlivá. Súd poukazuje na to, že rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu v predmetnom konaní, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak dodávateľ už pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži.

38. Súd zároveň poukazuje aj na skutočnosť, že ani spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva v prejednávacom prípade koncipovaná a právnomu predchodcovi žalobkyne ako spotrebiteľovi predložená spolu s ostatnými všeobecnými podmienkami, nesvedčí o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (ide o zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu, obe podpísané v jeden deň), ktorým žalovaný ako veriteľ sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly, čo súd vyvodzuje aj zo skutočností, ktoré sú mu známe z úradnej činnosti, a to že žaloby na rozhodcovský súd podávajú výlučne veritelia. Žalovaný nepreukázal osobitné vyjednanie rozhodcovskej zmluvy, resp. že by si právny predchodca žalobkyne osobitne vymienil jej dojednanie. Naopak ide o formulárovú zmluvu, ktorú povinný nemohol nijako ovplyvniť a mohol len rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam v nej uvedeným, a teda aj rozhodcovskému konaniu.

39. Súd má v danom prípade za to, že predmetnú zmluvu je nutné posúdiť ako neprijateľnú podmienku, nakoľko praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že spotrebiteľovi, je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Pre právneho predchodcu žalobkyne to znamenalo povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť, čím je spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

40. Neprijateľnosť takto dojednanej rozhodcovskej zmluvy zvyrazňuje aj tzv. geografický faktor, keď rozhodcovské súdy vybrané žalovaným ako veriteľom, mali sídlo v Žiline, resp. Bratislave, teda cca 200 až 400 km od bydliska právneho predchodcu žalobkyne, čo nepochybne môže spotrebiteľa odradiť od uplatňovania svojich práv na takto vzdialenom súde.

41. Za tohto stavu súd vyhodnotil dojednanú rozhodcovskú zmluvu ako neplatne uzavretú a dosiahnutú za použitia nekalých obchodných praktík veriteľa, ktorý popri podpise úverovej zmluvy, čo bolo hlavným cieľom spotrebiteľa, mu dal na podpis aj rozhodcovskú zmluvu, ktorej na začiatku vzťahu evidentne nevenoval dostatočnú pozornosť, keďže nešlo o jeho primárny záujem, ktorý by sledoval. Pri vyhodnotení rozhodcovskej zmluvy ako neplatnej potom nebola daná ani právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci, v dôsledku čoho súd vyhodnotil rozsudok rozhodcovského súdu za nulitný. Na základe týchto úvah súd dospel k záveru, že v danej veci neexistuje prekážka rozhodnutej veci.

42. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal platnosťou uzavretia úverovej zmluvy. V tomto smere je potrebné uviesť, že kým právny predchodca žalobkyne žiadal o poskytnutie úveru vo výške 1 500 eur, napokon mu žalovaný schválil úver vo výške 990 eur a revolvingový úver vo výške 414,20 eur. Zmluva je uzavretá v momente zhody (konsenzu) vôle zmluvných strán o obsahu zmluvy tým, že riadne a včasné prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobudlo účinnosť (§ 43c ods. 2 OZ). Prijatím návrhu na uzavretie zmluvy bez zmien a doplnkov dochádza k zmluvnému konsenzu, ktorý má právotvorné účinky na vznik zmluvy. Zhoda vôle navrhovateľa a adresáta je predpokladom vzniku každej zmluvy. Zhoda vôle sa musí vzťahovať na celý obsah zmluvy. Ustanovenie § 44 ods. 2 OZ vychádza zo zásady, že prijatie návrhu (súhlas) musí byť úplné. Podmienkou vzniku zmluvy preto je, aby návrh na jej uzavretie bol prijatý v celom rozsahu bez akýchkoľvek doplnkov, zmien a výhrad. V prípade, že odpoveď na návrh obsahuje modifikáciu obsahu, resp. dodatky, výhrady, obmedzenia či iné zmeny, považuje sa za odmietnutie návrhu ako celku, za zánik pôvodného návrhu a za splnenia podmienok uvedených v § 43a ods. 1 OZ za nový návrh so zmeneným obsahom. V prípade protinávrhu dochádza k zmene doterajšieho postavenia subjektov, t. j. navrhovateľa a adresáta (oblátá). Súd má za to, že k vzniku zmluvy nedošlo z dôvodu podstatných rozdielov medzi ofertou a prijatím návrhu, najmä pokiaľ ide o výšku žiadaného a v

skutočnosti schváleného úveru. Pre platné uzavretie zmluvy bolo potrebné, aby návrh dlžníka zmenený veriteľom bol dlžníkovi znovu predložený, k čomu však nedošlo. Za tohto stavu súd prvej inštancie (v súlade s názorom odvolacieho súdu, ktorým je súd prvej inštancie viazaný) dospel k záveru, že k uzavretiu úverovej zmluvy nedošlo.

43. Súd sa následne zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Pri bezdôvodnou obohatení OZ rozlišuje tzv. subjektívnu premlčaciu dobu, ktorej začiatok je spojený s nadobudnutím vedomosti poškodeného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil a tzv. objektívnu premlčaciu dobu, ktorej začiatok je spojený s úkonom, ktorým došlo k bezdôvodnému obohateniu. Subjektívna premlčacia doba je 2-ročná, kým pri objektívnej premlčacej dobe zákon rozoznáva 3-ročnú a 10-ročnú premlčaciu dobu. Druhá, dlhšia doba sa uplatňuje v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia. Obe premlčacie doby (subjektívna aj objektívna) plynú nezávisle od seba, pričom platí, že ak uplynie jedna z nich, nárok je premlčaný, aj keby ešte druhá premlčacia doba neuplynula.

44. Pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (t.j. okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, skutočnosti o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Súd zástava názor, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodit' vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal (vid' cit. § 107 ods. 1 OZ ... „keď sa oprávnený „dozvie“...). Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel.

45. Z prehlásenia predloženého Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo sídlom v Prešove mal súd preukázané, že právnym predchodca žalobkyne sa o tom, že došlo k bezdôvodného obohatenia a kto sa na jeho úkor obohatil, dozvedel dňa 7.1.2019. Žaloba bola súdu doručená dňa 18.6.2019. Za tohto stavu a pri absencii iných dôkazov súd uzavrel, že žaloba bola podaná v rámci 2-ročnej subjektívnej doby.

46. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, je v zmysle cit. § 107 ods. 2 OZ rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Ak sa plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, kedy k plneniu došlo. V zmysle cit. § 107 ods. 3 OZ sa uplatňuje v zásade 3-ročná premlčacia doba. V 10-ročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy, musí vždy priamo smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Občiansky zákonník napriek tomu, že vymedzuje vo svojich ustanoveniach úmyselné bezdôvodné obohatenie, podstatu úmyselného konania nevymedzuje, preto pri skúmaní úmyslu konajúcej osoby je potrebné vychádzať z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Zavinenie podľa § 15 Trestného zákona je vybudované na dvoch zložkách - vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy alebo nepriamy. O priamy úmysel ide vtedy, ak sa niekto chcel vedomo obohatiť na úkor iného. O nepriamy úmysel ide, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane, bol s týmto následkom uzročený.

47. Ak zmluva nevznikla, pričom de facto až do odvolacieho konania obe strany tvrdili, že zmluva bola platne uzavretá, nemôže byť v danej veci daný úmysel ani jednej zo strán sporu sa obohatiť, a to ani nepriamy, keďže o skutočnosti, že zmluva nevznikla, sa strany de facto dozvedeli až z opakovaného rozhodnutia súdu prvej inštancie (odvolací súd len prisvedčil tejto námietka žalobkyne, ale vzhľadom na zrušujúce rozhodnutie nešlo o konečné rozhodnutie vo veci). Uzročenie pri nepriamom úmysle je totiž budované na tom, že osoba, ktorá sa obohacuje si uvedomuje aj tento možný následok svojho konania. Z postoja žalovaného je evidentné, že zmluvu považuje doposiaľ za platne uzavretú, keďže z nej aj plnil právnemu predchodcovi žalobkyne. Ak by zmluvu nepovažoval za platne uzavretú, nebol by

poskytol plnenie, keďže týmto by sa najskôr obohatil právny predchodca žalobkyne a až po úhradách vo výške poskytnutých peňažných prostriedkov by sa následne obohacoval žalovaný. Za tohto stavu nemožno v danej veci aplikovať 10 ročnú premlčaciu dobu z dôvodu úmyselného obohatenia.

48. Vzhľadom na uvedené skutočnosti do úvahy prichádza iba 3 ročná premlčacia doba. V danom prípade z úhrad zo strany právneho predchodcu žalobkyne predloženého žalovaným vyplýva, že prostriedky poskytnuté podľa úverovej zmluvy z titulu úveru vo výške 622,51 eur (990 eur - započítaný poplatok za odklad splátok 367,49 eur) uhradil 13. splátkou dňa 18.3.2014 (12 splátok po 50,85 eur = 610,20 eur a 13. splátkou vo výške 50,85 eur začal právny predchodca žalobkyne preplácať tieto peňažné prostriedky). Prostriedky poskytnuté podľa úverovej zmluvy z titulu revolvingového úveru vo výške 247,90 eur (414,20 eur - započítaný poplatok za odklad splátok 167,04 eur) by uhradil zvyškom 13. splátky dňa 18.3.2014 vo výške 12,31 eur, ďalšími 4 splátkami vo výške 50,85 eur (od 22.4.2014 do 18.7.2014) a časťou ďalšej splátky dňa 19.8.2014 vo výške 32,19 eur. Aj keď prostriedky poskytnuté podľa úverovej zmluvy z titulu revolvingového úveru boli právnenému predchodcovi žalobkyne zaslané až dňa 7.4.2015 (ako vyplýva zo zhodných tvrdení strán sporu), v tom čase (vzhľadom na vyššie prezentovaný názor o nevzniknutí zmluvy) už právny predchodca žalobkyne uhradil peňažné prostriedky prevyšujúce poskytnuté prostriedky, teda pri nevzniknutí zmluvy tieto možno považovať za takpovediac vrátenie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného. Za tohto stavu súd uzavrel, že 3-ročná premlčacia doba začala plynúť postupne od splátok uhradených od 19.8.2014 (so zvyškom splátky) až po splátku uhradenú dňa 20.1.2016. Žaloba bola súdu doručená dňa 18.6.2019, čiže aj posledná uhradená splátka bola zaplatená viac ako 3 roky pred podaním žaloby.

49. Právny zástupca žalobkyne v záverečnom prednese poukazoval vo vzťahu k otázke premlčania na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ (ďalej aj „SD EÚ“) sp. zn. C 485/19, v zmysle ktorého uplatnenú pohľadávku nepovažoval za premlčanú.

50. Ako vyplýva z uvedeného rozhodnutia, SD EÚ konštatoval, že „pokiaľ ide o námietku premlčacej lehoty voči žalobám podaným spotrebiteľmi na uplatnenie práv, ktoré im vyplývajú z práva Únie, je potrebné uviesť, že takéto pravidlo nie je samo osebe v rozpore so zásadou efektivity, pokiaľ jeho uplatnenie v praxi neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje výkon práv priznaných osobitne smernicami 93/13 a 2008/48“ (bod 56), že „ani ochrana spotrebiteľa nie je absolútna a že stanovenie primeraných lehôt na podanie žalôb pod hrozbou preklúzie v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom Únie“ (bod 57) a že lehota 3 rokov „je v zásade dostatočná na to, aby dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy, takže táto dĺžka sama osebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity“ (bod 59). Ako vyplýva z ďalšieho odôvodnenia tohto rozhodnutia, problém videl SD EÚ v začiatku plynutia premlčacej doby, kedy objektívna premlčacia doby plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia. Vychádzajúc z týchto východísk SD EÚ rozhodol, že „zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“

51. Vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu SD EÚ je potrebné uviesť, že tento názor sa týkal nárokov uplatňovaných z neprijateľných podmienok (čo je predmetom úpravy aj smernice Rady 93/13/EHS). V danom prípade súd rozhodol o nároku z titulu, že zmluva medzi stranami nevznikla (na základe námietky žalobkyne, s ktorým názorom sade facto stotožnil aj odvolací súd, ktorého názoru je súd prvej inštancie viazaný). Za tohto stavu teda súd neaplikoval žiadne ustanovenie, ktoré by do slovenského právneho poriadku bolo prebraté z európskej legislatívy a bolo potrebné pri ňom zohľadňovať výklad práva EÚ, ani ustanovenie na ochranu spotrebiteľa (keďže úprava ohľadne vzniku zmlúv nie je úpravou prijatou výslovne na ochranu spotrebiteľa). Z týchto dôvodov uvedené rozhodnutie na danú vec podľa názoru súdu prvej inštancie ani nie je aplikovateľné.

52. Ak by však súd prvého stupňa aj pripustil, že predsa len je možné dané rozhodnutia SD EÚ aplikovať aj na tento prípad, je v prvom rade potrebné poukázať na skutočnosť, že z rozhodnutia SD EÚ C 485/19 (ani zo žiadneho bodu jeho odôvodnenia) nemožno vyvodiť, že by sa v spotrebiteľských sporoch

mala automaticky aplikovať 10 ročná premlčacia doba (a to ani z časti odôvodnenia týkajúceho sa preukazovania úmyslu spotrebiteľom, keďže z tejto len vyplýva, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať úmysel dodávateľa). Naopak SD EÚ považoval dobu 3 rokov za dostatočnú na prípravu účinného prostriedku obrany spotrebiteľa. Ako už bolo uvedené, problém videl SD EÚ len v tom, kedy nastáva moment, od kedy má premlčacia doba plynúť. Ďalej je potrebné poukázať na skutočnosť, že SD EÚ v uvedenom rozsudku nepodal výklad nejakej smernice, ale zásady efektivity vo vzťahu k nárokom z neprijateľných zmluvných podmienok. Ako už pritom bolo uvedené, v danom prípade súd nerozhodoval o nároku z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

53. Súd prvej inštancie ďalej poukazuje aj na názor ÚS SR vo veci sp. zn. II. ÚS/695/2017, podľa ktorého „jedným z nástrojov systémového prepojenia únieového práva s vnútroštátnym právom členských štátov je zásada eurokonformnej interpretácie resp. nepriameho účinku smernice, ktorú Súdny dvor objasnil a s odvolaním sa na svoju predchádzajúcu judikatúru rozviedol a ďalej konkretizoval vo veci Pfeiffer a ďalší (spojené veci C-397/01 až C-403/01) tak, že "pri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy špeciálne prijatej na vykonanie požiadaviek vyplývajúcich zo smernice, musí vnútroštátny súd vykladať vnútroštátne právo v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov tejto smernice, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, ako aj súlad s článkom 249 tretím pododsekom ES...". ... „Z uvedeného vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný zdržať sa takého výkladu vnútroštátnych ustanovení prijatých na vykonanie príslušnej smernice, ktorý by bol v rozpore s autonómnym právnym poriadkom, naopak, má usilovať o taký výklad vnútroštátneho práva, ktorý nevedie k výsledku, ktorý je v rozpore s cieľom predpokladaným smernicou. Požiadavka eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva prijatého pre účely transpozície smernice tak predstavuje nástroj, ktorý je spôsobilý posunúť významový obsah právnej normy vnútroštátneho práva do inej roviny, a to aj bez jeho vonkajšej textuálnej zmeny, pričom pozitívnu externalitou tohto prístupu je zabezpečenie koherencie medzi vnútroštátnou a únieovou právnou úpravou. Označená povinnosť vyplývajúca z judikatúry Súdneho dvora interpretovať vnútroštátne právo v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov príslušnej smernice nemá absolútnu prednosť. Limitom tejto povinnosti je zákaz takého výkladu a aplikácie vnútroštátneho práva vo svetle únieového práva, ktorý by bol *contra legem*. Nie je povinnosťou vnútroštátneho súdu vyplývajúcou z únieového práva aplikovať únieové právo proti zmyslu vnútroštátneho práva (*contra legem*), pretože inak by priznal smernici priamy účinok, na druhej strane je potrebné uviesť, že ak bude mať vnútroštátny súd k dispozícii dva rovnocenné výklady, z ktorých jeden bude súladný so zmyslom a účelom smernice a druhý nie, bude jeho povinnosťou dať prednosť tomu výkladu, ktorý je konformný so zmyslom a účelom smernice.“

54. Ako je zrejmé aj z tohto rozhodnutia ÚS SR, ak súd by súd mal aplikovať únieové právo (čo v danom prípade napokon neaplikoval), je povinný v prípade dvoch možných výkladov aplikovať výklad v zmysle znenia a cieľov príslušnej smernice, avšak nie proti zmyslu vnútroštátneho práva (t.j. *contra legem*). Ako vyplýva z cit. § 107 ods. 2 OZ, ide o ustanovenie jasné a kogentné, ktoré inak ako doslovne ani vykladať nemožno. Ak teda nie je preukázaný úmysel sa bezdôvodne obohatiť, prichádza do úvahy iba 3-ročná premlčacia doba, ktorá v zmysle tohto ustanovenia je jasne stanovená, podobne jasne je stanovený začiatok tejto doby, a to od doby, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu. Ani uvedené rozhodnutie SD EÚ neznamená zrušenie § 107 ods. 2 OZ v časti týkajúcej sa 3 - ročnej objektívnej premlčacej lehoty a jej začiatku, resp. jeho novelizáciu. Toto rozhodnutie SD EÚ môže byť iba podnetom na legislatívnu úpravu (výklad SD EÚ *de facto* u spotrebiteľov zrovnáva začiatok plynutia objektívnej aj subjektívnej premlčacej doby a táto by evidentne v oboch prípadoch mala plynúť od momentu, kedy sa spotrebiteľ dozvie o bezdôvodnom obohatení). Výklad aplikujúci začiatok 3-ročnej objektívnej premlčacej lehoty odo dňa, kedy sa spotrebiteľ dozvedel o svojom nároku alebo aplikácia 10 ročnej premlčacej doby aj v prípade, ak nebol preukázaný žiaden úmysel sa bezdôvodne obohatiť, by bol podľa názoru súdu prvej inštancie výkladom *contra legem*, kedy nie je možné aplikovať vyššie uvedené rozhodnutie SD EÚ.

55. Súdu prvej inštancie sú známe rozhodnutia aj Krajského súdu Prešov ohľadom aplikácie 10 ročnej premlčacej doby, avšak išlo o nároky, ktoré súviseli s uplatňovanou neprijateľnou podmienkou, teda išlo o iný právny stav veci ako v tomto prípade. V súvislosti s výkladom rozhodnutí SD EÚ a ich vplyvom na vnútroštátnu prax súdov súd prvej inštancie len poznamenáva, že po prijatí rozhodnutia SD EÚ vo veci C - 42/15 niektoré súdy (vrátane viacerých senátov Krajského súdu v Prešove) boli názoru, že uvedené rozhodnutie vzhľadom na znenie zákona č. 129/2010 Z.z. nemôže mať vplyv na vnútroštátnu prax, keďže vykladá smernicu EÚ a nie právo SR (vo veci C 485/19 pritom bola vykladaná iba zásada efektivity, ako už bolo uvedené, a nie priamo niektorá smernica).

56. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd prvej inštancie dospel k názoru, že nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalobkyne je premlčaný, preto v tejto časti žalobu zamietol.

57. Pokiaľ ide o ďalšiu časť žaloby týkajúcej sa určenia neprijateľných podmienok, je potrebné uviesť, že ak súd dospel k záveru, že úverová zmluva nevznikla, nevznikli ani podmienky, ktorých vyhlásenia neprijateľnosti sa žalobkyňa domáha. Ak teda tieto podmienky nevznikli, chýba tu základ pre ich vyhlásenie za neprijateľné, keďže tieto nikdy nezačali platiť. Aj v tejto časti preto súd považoval žalobu za nedôvodnú.

58. K argumentácii žalovaného ohľadne naliehavého právneho záujmu súd len poznamenáva, že sa stotožňuje s argumentáciou, že v prípade žaloby v zmysle § 137 písm. c/ a d/ C.s.p. sa vyžaduje naliehavý právny záujem (v prípade určovacích žalôb v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p. musí byť tvrdený a preukázaný, v prípade žalôb o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d/ C.s.p. (kde podľa názoru súdu prvej inštancie patria aj žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky) musí vyplývať z osobitného predpisu, v dôsledku čoho už samotný zákonodarca vyjadril v osobitnom predpise naliehavý právny záujem na takýchto žalobách). Viaceré rozhodnutia slovenských súdov však na rozdiel od názoru žalovaného vychádzajú z toho, že právnym základom pre podanie žaloby o určenie neprijateľnej podmienky je § 3 ods. 5 zák. č. 250/2017 Z.z. (aj keď je pravdou, že v zmysle názoru predkladateľov C.s.p. by malo ísť o výslovné zákonné zmocnenie na podanie konkrétnej žaloby, čo v § 3 ods. 5 zák. č. 250/2017 Z.z. priamo takto upravené nie je). Ak pritom namietaná zmluvná podmienka má vplyv na rozsah plnenia spotrebiteľa (ako by tomu bolo aj v tomto prípade), je podľa názoru súdu daný záujem na podaní aj žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

59. O nároku na náhradu trov konania žalobcu súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 257 C.s.p. tak, že žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal. Účelom uvedeného ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva súdu cez dôvody hodné osobitného zreteľa. Použitie tohto ustanovenia znamená odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie, pretože má dopad na toho, kto by mal inak právo na náhradu trov konania. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, keď sú v konaní naplnené zákonné predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak z osobitných dôvodov súd náhradu trov konania neprizná. Základným predpokladom pre použitie tohto ustanovenia v súvislosti s náhradou trov konania je preukázanie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tieto môžu byť dané charakterom konania, charakterom procesnej situácie, ale taktiež môžu byť dané aj sociálnym aspektom strany sporu. Musí však ísť o výnimočný prípad, ktorý má oporu v skutkovom stave zistenom vykonaným dokazovaním. Pri rozhodovaní podľa tohto ustanovenia je taktiež potrebné si všimnúť i okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu práva na súde a ich postoje v konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa skúmajú vždy u strany sporu povinnej plne alebo čiastočne nahradiť trovy konania. Tieto dôvody, inak pomerne jasne vymedzené stabilizovanou doterajšou judikatúrou, spôsobujú čiastočný alebo úplný zánik práva na náhradu trov konania u čiastočne alebo plne úspešnej strany sporu. Je vecou konkrétneho prípadu, či dôjde k takým okolnostiam, ktoré budú podkladom na rozhodnutie súdu o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

60. V danom prípade žalobkyňa nebola úspešná v konaní v celom rozsahu, teda by bolo možné uvažovať o jej povinnosti nahradiť trovy konania žalobcovi. Súd však v tomto prípade videl dôvody hodné osobitného zreteľa v okolnostiach daného prípadu. V danom prípade žalobkyňa vstúpila do konania de facto až v odvolacom konaní. Zmluvu uzatváral jej manžel, pričom ona o úverovej zmluve nemala veľa vedomostí. Predovšetkým však je potrebné uviesť, že dôvod nevzniknutia úverovej zmluvy v konečnom dôsledku zavinil žalovaný. Aj keď v dôsledku nevzniknutia zmluvy nebol dôvod rozhodovať o neprijateľných podmienkach, keďže tieto takisto nevznikli, je potrebné uviesť, že zmluvné podmienky s rovnakým či obdobným znením boli vo vzťahu k žalovanému už viackrát vyhlásené za neprijateľné podmienky. Po zohľadnení týchto okolností tohto prípadu súd dospel k záveru, že v danom prípade sú dané okolnosti, ktoré možno posúdiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je možné odchyliť sa od zásady zodpovednosti za výsledok konania a náhradu trov konania nepriznať žiadnej zo strán sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.